

STUDIU DE FEZABILITATE

AMENAJAREA ȘI REAMENAJAREA TURISTICĂ A SALINELOR CACICA, PRAID ȘI SLĂNIC PRAHOVA

Etapa I

**București,
Octombrie, 2009**

CORDONATOR PROIECT

GEORGETA MAIORESCU

COLECTIV DE ELABORARE

Georgeta MAIORESCU

cercetător științific gr. II

Alina CÂRLOGEA

cercetător științific gr. III

Mioara PAVEL

cercetător științific gr. III

Adrian RĂDULESCU

asistent de cercetare

DIRECTOR GENERAL,

OVIDIU TEODORESCU

CUPRINS

CAPITOLUL I DATE GENERALE	4
CAPITOLUL II NECESITATEA ȘI OPORTUNITATEA INVESTIȚIEI	5
II.1. Necesitatea investiției	5
<i>II.1.a.</i> Scurtă prezentare privind situația existentă, din care să rezulte necesitatea investiției	4
<i>II.1.b.</i> Deficiențe majore ale situației actuale privind necesarul de dezvoltare a zonelor studiate	29
<i>II.1.c.</i> Prognoze pe termen mediu și lung	30
II.2. Oportunitatea investiției	32
<i>II.2.a.</i> Încadrarea obiectivului în politicile de investiții generale, sectoriale sau regionale	32
<i>II.2.b.</i> Actele legislative care reglementează domeniul investiției, după caz	34
<i>II.2.c.</i> Acorduri internaționale ale statului care obligă partea română la realizarea investiției, după caz	35
BIBLIOGRAFIE	36
ANEXE, HĂRȚI	38

1. Imagini din saline
2. Harta carstului din România. Amplasarea salinelor în teritoriu

I. DATE GENERALE

I.1. Denumirea obiectivului de investiții:

**„STUDIU DE FEZABILITATE PRIVIND AMENAJAREA ȘI REAMENAJAREA
TURISTICĂ A SALINELOR CACICA, PRAID ȘI SLĂNIC PRAHOVA”**

I.2. Amplasamentul (județul, localitatea)

Investiția ce urmează a fi realizată se află pe teritoriul următoarelor unități administrativ
- teritoriale:

- comuna Cacica, județul Suceava
- comuna Praid – județul Harghita
- orașul Slănic Prahova – județul Prahova.

I.3. Titularul investiției

Ministerul Turismului

I.4. Beneficiarul investiției

Beneficiarul acestui proiect este Ministerul Turismului, Sucursalele SALROM Praid,
Cacica și Slănic Prahova și administrațiile publice locale Cacica, Praid și Slănic
Prahova.

I.5. Elaboratorul studiului

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Turism – INCDT București.

II. NECESITATEA INVESTIȚIEI ȘI OPORTUNITATEA INVESTIȚIEI

II.1. NECESITATEA INVESTIȚIEI

II.1.a. Scurtă prezentare privind situația existentă din care să rezulte necesitatea investiției

A. Experiența în domeniu la nivel european

Primele utilizări ale salinelor s-au făcut în scop terapeutic. *Haloterapia* sau *salinoterapia* sunt terapii care se practică din timpurile străvechi, din vremurile în care omul a început să exploateze și să consume sarea, acesta realizând și simțind în mod empiric efectul aerosolilor salini asupra organismului. *Haloterapia* (din greacă, *Hals* = sare), o metodă de tratament a cărei dezvoltare a început în anii '80, se bazează pe crearea în mod artificial a condițiilor de microclimat din saline și peșteri în sare, pentru tratamentul afecțiunilor respiratorii și pulmonare. Deși cercetările realizate în acest domeniu au arătat că acoperirea unor pereți cu sare (cu halit / sare gemă sau silvinit¹) nu reproduc în totalitate atmosfera curativă a aerosolilor salini, s-au observat și înregistrat totuși efecte benefice ale acestei terapii alternative, prima salină artificială cu aerosoli, utilizată în terapie, fiind amenajată în Sankt - Petersburg (Rusia), la sfârșitul anilor '80 - începutul anilor '90.

Salinoterapia este un procedeu extrem de simplu de terapie, neimplicând administrarea de medicamente, imobilizări la pat sau vreun regim alimentar. Recunoașterea științifică și utilizarea în scop terapeutic a mediului de salină s-a produs cu precădere în ultimele patru decenii, pornind de la o serie de observații, încă din secolul al XIX-lea, între care și absența îmbolnăvirilor de bronșită cronică și astm la minerii din minele de sare de la Wieliczka (Polonia), vindecarea rapidă a acestor boli la noii angajați sau ameliorarea până la dispariție a crizelor de astm la bolnavii astmatici refugiați în timpul celor două războaie mondiale în peștera Kluttert, dezvoltată în sare, utilizată ca adăpost în timpul bombardamentelor.

În anul 1843, un medic polonez, Felix Botchkovsky, a fost primul care a presupus că aerul îmbogățit cu particule de sare are o acțiune terapeutică. El a scris o carte despre efectele prafului de sare în anul 1843. Succesorul lui, M. Poljakowski, a înființat o „Salt Spa” la Velicko lângă Cracovia, aflată încă în funcțiune. Salinoterapia modernă s-a născut în anii '50,

¹ Amestec natural de silvină și sare gemă, care se găsește în unele zăcăminte de săruri de potasiu (*Lexicon de Geologie, Vol. II, Ed. Tehnică, București, 1977*)

în Germania, unde primele rapoarte medicale s-au referit la rezultatele terapeutice eficiente din Peștera în sare Klutert, din Ennepetal (Rinul de Nord Westfalia). Aceste observații științifice au trezit interesul și alor state, precum Ungaria și Slovacia și astfel, la scurt timp, în Slovacia s-au obținut primele rezultate medicale favorabile, observate în peștera salină Gombaek, la copiii cu astm bronșic și episoade repetate de bronșită. În anul 1958, în mina de sare din Wieliczka, provincia Cracovia, Polonia, a fost înființată prima bază de tratament pentru persoanele cu boli pulmonare.

Cercetările inițiate de Ungaria și Slovacia au făcut posibilă dezvoltarea salinoterapiei într-un sistem eficient de tratament medical, în special pentru boli pulmonare și respiratorii și în alte țări, astfel s-au deschis centre terapeutice bazate pe utilizarea de cavități subterane naturale în sare sau artificiale, saline în *Austria* (Altaussee, Hallstadt, Salzbad - Salzeman), *Polonia* (Wieliczka), *România* (Praid, Slănic Prahova), *Azerbaidjan* (Nakhichevan), *Kîrgizstan* (Chonase), *Rusia* (la Berezniky în regiunea Perm), *Ucraina* (la Artemovsk, în zona Donetsk și Solotvino, în regiunea carpatică), în *Belarus* (Soligorsk), la adâncimi care variază între 100 - 400 m. S-a observat că în mediul natural subteran funcționează fenomenul de auto-regenerare a factorilor naturali, un fenomen care nu poate fi produs sau creat în condiții identice în mediu artificial de microclimat salin cu proprietăți curative.

Comisia de Speleoterapie a fost înființată în anul 1969, ca filială a Uniunii Internaționale de Speologie (CS-UIS), cu participarea a numeroase țări din Europa și Asia. Constituirea acestei comisii a sporit interesul instituțiilor miniere saline, de a utiliza minele sau sectoarele de exploatare închise prin epuizarea zăcământului, în scopuri medicale și de a promova mai intens dezvoltarea salinoterapiei, o metodă de tratament neconvențională, deosebit de eficace pentru anumite boli. În prezent, în Europa sunt amenajate numeroase cavități subterane în saline utilizate în terapie, dintre care 17 sunt în Germania, 5 în Slovacia, câte 4 în Ungaria și Austria, 3 în Ucraina, etc. Dintre aceste cavități amintite, funcționează 15 centre terapeutice în saline cu temperatura cuprinsă între 9 și 24° C (ex. Wieliczka - *Polonia*, Solotvino Slatina - *Ucraina* etc.).

Pentru a exemplifica cel mai bine situația experienței europene în domeniu trebuie amintit exemplul *Poloniei*. Mina de sare de la **Wieliczka**, situată la 13 km de Cracovia, este cunoscută ca cea mai veche mină de sare din Europa, de peste 700 ani, clasificată ca monument UNESCO încă din 1978, fiind inclusă în patrimoniul mondial cultural. Lungimea totală a galeriilor minei este de 320 km, adâncimea de 327 m, temperatura de

14°C; traseul de vizitare este de circa 3.500 m lungime, iar durata de vizitare de 2 și 1/2 ore. Încăperile din care se extrăgea sarea și culoarele sunt impresionante ca mărime și decorate cu sculpturi exclusiv din sare. Activitatea minieră este sistată, mina fiind din anul 1992 exclusiv turistică. La 200 metri în subteran este amenajată o galerie de artă, o catedrală, un lac subteran și un renumit centru speleoterapeutic, vizitate anual de circa 1,2 milioane persoane.

Centrul de reabilitare și tratament subteran, organizat la nivelul III al minei, în camera de sare denumită „*Lacul Wessel*”, beneficiază de un microclimat special pentru tratamentul afecțiunilor respiratorii, cu o puritate bacteriologică excepțională, fără alergeni sau factorii poluanți și de cele mai noi metode de salinoterapie și fizioterapie pentru

boli asociate. Sunt organizate în salină programe de prevenire-agrement ("*Leții de sănătate în Salina Wieliczka*", "*Bucurați-vă de sănătate*", "*Cu noi respirați mai ușor și mai adânc*"), excursii în subteran care combină elementele de promovare a sănătății cu activitățile de agrement, conferințe, sesiuni de instruire și ateliere de lucru pentru medici și personalul medical interesați de acest domeniu terapeutic. Din aprilie 2008 se poate dormi în salină și este considerată o metodă unică de tratament, reabilitare și odihnă.

Stațiunea Bochnia, situată în partea de sud a *Poloniei*, la aproximativ 35 km de Cracovia, s-a dezvoltat în anul 1995, pe baza uneia dintre cele mai vechi mine de sare din lume, închisă prin epuizarea zăcămintului. Zonele sau cavitățile miniere mai vechi și importante din punct de vedere tehnic și geologic / turistic, au fost declarate zone protejate, fiind ocrotite prin lege, dar cea mai mare parte a minei a fost transformată într-un sanatoriu.

Traseul turistic de vizitare, de circa 2,5 km,

ajunge până

la 290 m adâncime. Cea mai mare cavitate a minei este *camera Wązyn*, care oferă facilități de recreere, agrement și servicii de salinoterapie. Indicațiile de tratament se axează în special pe boli respiratorii,

dar gama de afecțiuni tratate și proceduri specifice este mult mai largă.

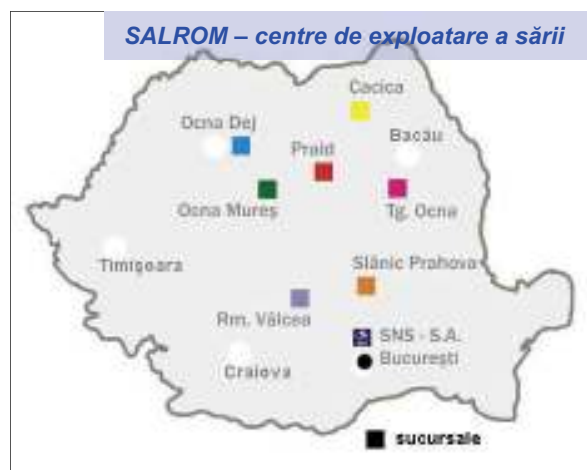
B. Situația existentă în România

Pe teritoriul României, în aria subcarpatică exterioară a Carpaților și în bazinul Transilvaniei, există bogate zăcăminte stratiforme de sare gemă, legate de *Formațiunea saliferă*² de vârstă neogenă³. Datorită plasticității induse de presiunea litostatică, de cele mai multe ori sarea se dezvoltă sub formă de corpuri neregulate, prinse în nucleul unor cute anticlinale, în așa numitele „*diapire de sare*”⁴.

Sâmburele de sare din cuta diapiră poate străpunge sau nu pachetul de roci pe care le boltește, astfel că sarea poate să ajungă sau nu la suprafață. Atunci când stratele din acoperiș sunt îndepărtate prin eroziune, masivul de sare afloră la zi, fiind supus acțiunii exogene a factorilor externi (între care apa meteorică joacă un rol important, în dizolvare și modelare), luând naștere diverse forme de relief carstic, așa cum se întâmplă la Praid, Sovata sau Slănic Prahova.

Exploatarea sării s-a făcut încă de pe vremea romanilor și continuă până în prezent. Minele din care se extrage sarea, fie sub formă solidă (blocuri sau mărunțită), fie sub formă lichidă (saramură concentrată), poartă numele de *salină* sau *ocnă*. Cele mai cunoscute zăcăminte unde sarea s-a exploatat în salină, în decursul timpului sau se mai exploatează și în prezent, sunt cele de la Ocnele Mari - Ocnița (jud. Vâlcea), Slănic Prahova (jud. Prahova), Târgu Ocna (jud. Bacău), Cacica (jud. Suceava), Ocna Dej (jud. Cluj), Praid (jud. Harghita) și Ocna Sibiului (jud. Sibiu).

Aceste salină aparțin și sunt administrate în prezent de societatea SALROM (Societatea

² Depozit de sedimente care conține acumulări de sare (Lexicon Geologie, Vol. II, Ed. Tehnică, București, 1977)

³ Eră geologică, apreciată la circa 18.000.000 ani (Lexicon Geologie, Vol. II, Ed. Tehnică, București, 1977)

⁴ Cută anticlinală, caracterizată prin prezența unui sâmbure de roci plastice, în principal, sarea, care străbat rocile acoperitoare (Lexicon de Geologie, Vol. I, Ed. Tehnică, București, 1975)

Națională a Sării S.A.), cu excepția Salinei Turda, unde exploatarea minieră este sistată din anul 1932, care aparține și este administrată de Primăria Turda.

Sunt situații în care galeriile din exploatarea veche de sare s-au prăbușit, iar în craterele

formate s-a adunat apa, luând naștere lacuri sărate, importante obiective pentru turismul balnear, pe seama cărora s-au dezvoltat stațiuni turistice cu profil balneoclimatic. Se amintesc în acest sens stațiunile Ocna Sibiului, Slănic Prahova, Ocna Șugatag sau Băile Turda.

Exploatarea în subteran prin diverse metode specifice (prin camere de exploatare de tip clopot, camere trapezoidale, camere și stâlpi de

susținere în diferite variante), a lăsat în urmă largi spații, impresionante prin înălțimea lor și prin alternanța stratelor divers colorate în cadrul formațiunii salifere, devenind astfel puncte de atracție turistică, atunci când accesul spre aceste orizonturi a fost facil. Pentru a crește

atractivitatea turistică a acestor spații au fost făcute diverse amenajări, în urma cărora spațiile subterane au căpătat destinații speciale (capele unde se oficiază evenimente religioase, magazine de suveniruri, spații de alimentație publică, vinotecă, săli pentru audiții muzicale, săli pentru organizarea de concursuri naționale și internaționale de aeromodelism, săli de conferințe, terenuri de sport etc.) și au fost dotate cu mobilier confecționat din lemn sau plastic (pentru copii și adulți), destinat odihnei, relaxării sau recreării.

Cele mai moderne și spectaculoase amenajări au fost realizate și sunt în curs de finalizare la Salina Turda. Primăria Turda

a obținut finanțare externă printr-un proiect depus pe Programul PHARE 2004-2006. Amenajările includ în subteran o bază de tratament, spații generoase pentru agrement și relaxare, un amfiteatru pentru diverse conferințe, prezentări sau proiecții, spații cu funcțiuni anexe (cabinete medicale, grupuri sanitare, dependințe, lifturi). Pe lângă amenajările amintite, proiectul

evidențiază prin diverse lucrări și elemente cu valoare turistică: Cascada de sare, formațiuni stalactitice în sare, structura rubanată a orizontului salifer, spațiile impresionante ale camerelor

de exploatare, tehnici și utilaje de exploatare vechi (crivac - o mașină de extracție a sării din vechile ocne de sare, puțuri de acces și de aeraj ș.a.). Sistemul de iluminat, cu lumină rece, pune în evidență elementele spectaculoase ale salinei, dar și ale amenajărilor.

O altă funcțiune importantă a salinelor din România este cea de *tratament*, determinată de condițiile favorabile ale mediului de salină. Caracteristica principală a mediului de salină este constanța parametrilor fizici, chimici și microbiologici (fără variații zilnice sau sezoniere), spre deosebire de aerul de la exterior. Parametrii microclimatici generali pentru salinele din România sunt: temperatura, de aprox. 10° - 14° C, umiditatea relativă de cca. 60 - 80 %, curenții de aer cu viteze reduse, practic insesizabile, presiunea aerului similară celei de la exterior sau cu mici diferențe.

Efectul cumulat al factorilor naturali ai microclimatului de salină duce, după cum atestă studiile întreprinse, la îmbunătățirea stării clinice a bolnavilor astmatici, la copii și adulți. Aerul din salină conține nu numai aerosoli de sodiu, dar și Ca, K și Mg (cu rol antiinflamator, antialergic și spasmolitic), în cadrul unui conținut al aerului salin ușor crescut în CO₂, cu rol în favorizarea respirației profunde și a circulației sanguine.

În România, există în prezent mai multe exploatări în sare în care sunt amenajate spații pentru vizitare sau pentru salinoterapie (*Anexa nr. 1*). Pentru vizitare sunt de mai mult timp în circuitul turistic salinele Cacica, Ocna Dejului, Târgu Ocna, Praid, Slănic Prahova, iar pentru tratament, funcționează salinele Praid, Slănic Prahova și Salina Turda, care dispun și de cadre medicale de specialitate. În anul 2009, a fost amenajată și dată în funcțiune pentru vizitare, în luna septembrie, și salina Ocnele Mari din județul Vâlcea.

Institutul Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie întocmește în prezent studii complexe ale microclimatului de salină pentru Ocna Dejului și Cacica, în scopul confirmării calității terapeutice a mediului subteran, studii pe baza cărora vor fi atestate să funcționeze ca baze de tratament⁵.

⁵ **Sursa:** Institutul Național de Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie (INRMFB București)

Datele oficiale primite de la sucursalele SALROM evidențiază, pentru majoritatea salinelor din România, o creștere constantă a numărului de vizitatori și a celor care vin pentru tratament (*Tabelul nr. II.1*), ceea ce arată un interes din ce în ce mai mare pentru aceste obiective și, prin urmare, susține necesitatea proiectului investițional.

Tabelul nr. II.1

Număr persoane (vizitare + tratament) înregistrate la salinele din România

Nr. crt.	Salina	Perioada				
		2005	2006	2007	2008	2009 până la 01.09
1	Salina Turda	43.053	56.197	67.493	63.464	54.537
2	Salina Ocna Dejului	2.380	2.160	1.095	1.280	1.525
3	Salina Cacica	9.500	20.000	50.000	65.000	75.862
4	Salina Trotuș (Tg. Ocna)	32.375	55.440	75.468	108.066	110.389
5	Salina Praid	270.464	331.131	399.068	430.143	381.104
6	Salina Slănic Prahova	92.409	100.869	150.250	164.252	134.086
7	Salina Ocnele Mari (deschisă pe 06.09.2009)	-	-	-	-	7.218 (06.09 – 14.10)
	TOTAL / AN	450.181	565.797	743.374	832.205	764.721

Sursa: Sucursalele SALROM

C. Prezentarea salinelor propuse pentru amenajare

Prezentăm în continuare situația existentă la salinele Cacica, Praid și Slănic Prahova.

C.1. SALINA CACICA

Accesibilitate

Accesul spre localitate se realizează astfel:

- **rutier**, pe **DN 2E**, ramificat la Păltinoasa din drumul european E 58, care face legătura între două puncte de frontieră (RO/UA – Halmeu – Dej – Gura Humorului – Suceava – Botoșani – Iași – Sculeni, punct de frontieră RO/MO); distanța de la drumul european, până la Cacica, este de 10 km. Față de municipiul Suceava, reședința de județ, comuna Cacica se află la 49 km (pe E 58, DN 2E);
- **feroviar**, utilizând stația de calea ferată **Cacica**, de pe linia secundară 513 / Suceava - Soloneț - **Cacica** - Păltinoasa, ramificație a magistralei București - Bacău - Suceava;
- cel mai apropiat **aeroport** este în orașul Salcea, situat la 12 km E față de orașul **Suceava**, la care se ajunge pe DN 2E, E 58 (61 km).

Descrierea obiectivului

Mina de sare reprezintă un obiectiv turistic ce se vizitează de la jumătatea sec. al XIX-lea, pe un traseu scurt, care s-a păstrat până în prezent.

Din clădirea puțului de extracție, unde se află micul muzeu al minei, vizitatorii coboară pe o scară în spirală cu trepte de lemn, păstrată din secolul al XIX-lea, (desfășurată în jurul puțului principal de acces și de aeraj), apoi se deplasează prin galeriile săpate direct în sare, galerii cu

profil dreptunghiular, nesuținute și nearmate, cu o lățime minimă de circa 1 m. Temperatura aerului în salină este constantă, de circa 10° C.

Vizitatorii sunt însoțiți de un ghid, angajat al salinei, iar traseul de vizitare, marcat cu săgeți în sensul de mers, este uscat, cu scurte sectoare în care apa de infiltrație și cea provenită din procesul de producție este drenată pe canale colectoare laterale. La adâncimea de 25 m s-a amenajat o capelă, *prima capelă ecumenică de acest gen din România* și datează, în forma actuală, din anul 1871, cu altarul, amvonul, sacristia și icoana Sfintei Varvara, ocrotitoarea minerilor, săpate și finisate manual.

La 35 m adâncime, unde se desfășoară orizontul I, se pot vedea armăturile din lemn de brad, aceleași de la începutul exploatării, bine conservate în mediul salin și perfect operaționale. Traseul coboară apoi spre lacul artificial, un bazin cu saramură (10x6 m), îngrădit cu balustradă și iluminat de câteva reflectoare și "sala de dans", numită "Sala Ing. Agripa Popescu" (după numele primului director general al regiei Monopolurilor Statului), cu dimensiuni de 24x12x12 m și cu două balcoane la capete, de asemenea săpate în sare. La acest nivel (37 m adâncime) se organizează evenimente, întruniri, spectacole. În anul 2008, traseul turistic a fost extins prin amenajarea unui teren de sport și a unor galerii de legătură.

Valoare turistică a zonei

Localitatea Cacica are privilegiul de a aparține uneia dintre cele mai renumite zone turistice din România, cunoscută sub numele de Bucovina sau Nordul Moldovei. Pe lângă atracțiile naturale date de formele de relief, în care se remarcă Obcina Mare, zona abundă de monumente cultural-istorice. Renumitele mănăstiri din nordul Moldovei, dintre care șapte aparțin patrimoniului mondial UNESCO, atrag anual numeroși turiști, foarte mulți fiind din afara granițelor țării. Valoarea etnoculturală, reprezentată de tradiții, obiceiuri, folclor, costum popular, meșteșuguri tradiționale, completează potențialul deosebit al zonei. Biserica romano-catolică din Cacica, construită la începutul secolului trecut, de către comunitatea poloneză, a fost declarată *Basilica Minor* cu prilejul vizitei Papei Ioan Paul al II - lea, ceea ce o face unică în sud – estul Europei și o destinație preferențială pentru pelerinaj. Amenajarea salinei la cerințele unui turism european ar deschide noi perspective pentru includerea acesteia în circuite turistice.

Valoare turistică a Salinei

Deși nu prezintă amenajări spectaculoase, iar spațiile subterane nu impresionează prin înălțimea sălilor, Salina Cacica este deosebită prin vechime, simplitate și spații generoase ce pot fi pregătite pentru vizitare, dispuse pe mai multe orizonturi. Principalele elemente ale salinei cu valoare deosebită, sunt:

- Capela Sf. Varvara, de la 29 m adâncime, amenajată în prima cameră de exploatare a sării și sfințită în anul 1904; anual, pe 4 decembrie, în capelă se face o slujbă comună (cu preoți de la toate cultele din zonă), închinată Sf. Varvara, ocrotitoarea minerilor, ocazie cu care se adună numeroși vizitatori din zonă

- Lacul sărat, de la 42 m adâncime, un lac artificial de 10 x 6 m, adânc de până la 3 m, pe marginea căruia se depun efuorescențe de cristale de sare; există o plută pentru plimbări pe lac, cu care s-a plimbat și Carol I, în anul 1902;
- Grotă Piticilor
- Sala de dans, de la 44 m adâncime, cioplită manual, cu dimensiuni de 6 x 12 x 24; cândva, în tavan erau suspendate candelabre pentru iluminat
- cristalele uriașe de sare, un element mineralogic destul de rar întâlnit, puse în evidență printr-o iluminare adecvată
- o sală cu ecou, încă nevizitabilă, în care ecoul se întoarce de opt ori, ce ar putea deveni, prin amenajare, un important punct turistic al salinei.

Modul de valorificare actuală

Salina Cacica este vizitată mai mult în scop turistic. Amenajarea de curând a ștrandului cu apă sărată, în incinta salinei, a sporit numărul de vizitatori din ultimii ani. Salina nu este utilizată în mod organizat în speleoterapie, nu beneficiază de un cabinet medical și de personal specializat în acest sens. Petrecerea timpului în mina de sare se face empiric, fără recomandări și supraveghere medicală, salina oferind în prezent doar condiții de vizitare, fiind un obiectiv inclus în circuitul mănăstirilor bucovinene, favorizat și de drumul național DN 2E care traversează localitatea, făcând legătura cu principalele obiective turistice ale ținutului Bucovinei.

Pentru tratament balnear este utilizat ștrandul cu apă sărată, de dimensiuni semiolimpice, de la suprafață, neacoperit, amplasat adiacent Salinei.

Din datele primite de la SALROM – Sucursala Cacica, numărul de vizitatori este în creștere continuă, așa cum reiese și din tabelul următor.

Tabelul nr. II.2

Numărul de vizitatori înregistrați la Salina Cacica, în perioada 2005 - 2009

Anul	TOTAL vizitatori	Total, din care		Rata de creștere (%)
		români	străini	
2005	9.500	9.500	-	-
2006	20.000	20.000	-	210,53
2007	50.000	45.000	circa 5.000	250,90
2008	65.000	55.000	circa 10.000	130,00
2009 (01.01 – 01.09)	75.862 (estimat pe total/an – 81.000)	64.482	circa 11.380	estimat pe total/an 124,60

Sursa: SALROM – Sucursala Salina Cacica, 2009

Pentru vizitatorii străini nu există informații privind țara de origine a acestora. Cererea turistică în creștere a fost susținută și de investițiile realizate de SALROM în domeniul agrementului – amenajarea unui ștrand cu apă sărată (2005), modernizarea plajei aferente + cabine și asigurarea utilităților necesare incintei ștrandului (2007), îmbunătățind astfel oferta turistică a localității.

După aprecierile administratorului salinei, mai mult de jumătate din vizitatorii salinei vin pentru salinoterapie, fără să li se ofere în incintă servicii de asistență medicală de specialitate.

În localitatea Cacica **nu există structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare** clasificate, turiștii cazându-se în unele pensiuni turistice neomologate sau în locuințe particulare, la cetățeni. Din datele preluate de la Primăria Cacica, în localitate funcționează patru pensiuni turistice neclasificate, care totalizează 28 locuri de cazare.

La Direcția Județeană de Statistică Suceava nu există date privind existența structurilor de cazare și de circulație turistică în comuna Cacica.

Totuși, pe un areal delimitat de o izolinie de 20 km, în jurul comunei Cacica, există localități care dețin structuri de primire turistice clasificate, care oferă multiple posibilități de cazare în ceea ce privește numărul de locuri, gradul de confort și tipurile de structuri de primire (Tabelul nr. II.3).

Tabelul nr. II.3

Structuri de primire turistice cu funcțiuni de cazare în arealul adiacent localității Cacica

Localitatea	Număr camere				Număr locuri			
	4*	3*	2*	total cam.	4*	3*	2*	total loc.
GURA HUMORULUI								
Hotel	130	110	-	240	222	215	-	437
Hotel pentru tineret	-	-	18	18	-	-	37	37
Vilă	30	10	-	40	60	20	-	80
Pensiune turistică	58	81	68	207	118	157	110	385
Bungalow	-	10	-	10	-	20	-	20
Total	218	211	86	515	400	412	147	959
MĂNĂSTIREA HUMORULUI								
Pensiune turistică	42	46	44	132	88	90	92	270
Cabană	-	9	-	9	-	18	-	18
Total	42	55	44	141	88	108	92	288
PĂLTINOASA								
Pensiune turistică	-	-	7	7	-	-	14	14
Total	-	-	7	7	-	-	14	14
PĂRTEȘII DE JOS								
Pensiune turistică	-	11	-	11	-	22	-	22
Total	-	11	-	11	-	22	-	22
ILIȘEȘTI								
Pensiune turistică	-	-	5	5	-	-	12	12
Cabană	-	6	-	6	-	8	-	8

Localitatea	Număr camere				Număr locuri			
	4*	3*	2*	total cam.	4*	3*	2*	total loc.
Total	-	6	5	11	-	8	12	20
SOLCA								
Pensiune turistică	5	40	4	49	10	80	8	98
Total	5	40	4	49	10	80	8	98
TOTAL	265	323	146	734	498	630	273	1.401

Sursa: www.mturism.ro

Așa cum se poate observa din tabelul de mai sus, în localitățile situate la cel mult 20 km de comuna Cacica există suficiente locuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare pentru cei care doresc să viziteze salina. Dintre acestea, 35,54% sunt locuri încadrate la 4 stele, 44,97% sunt de 3 stele și numai 19,49% sunt locuri de 2 stele.

Deficiențe privind amenajarea salinei și facilitățile de vizitare

Pentru amenajările interioare:

- accesul vizitatorilor se face pe o scară din lemn, cea originală, ce datează din anul 1803 (150 trepte), dispusă în spirală, cu o pantă accentuată, dificil de parcurs pentru o mare parte din categoriile de turiști, necesitând, pentru siguranța turiștilor, amenajarea acesteia
- accesul este comun cu cel al personalului de exploatare și întreținere a salinei
- spațiile interioare nu sunt suficient amenajate și diversificate pentru odihnă, agrement și tratament
- deși s-a deschis pentru vizitare un sector suplimentar, care include alte incinte subterane cu potențial, acestea nu sunt amenajate corespunzător: lipsește iluminatul, căile de acces sunt doar foste galerii de exploatare sau străpungeri amenajate sumar, se constată lipsa totală a dotărilor specifice vizitării
- persistența, în galeriile subterane destinate vizitării, a unui miros deranjant de hidrocarburi și a celui impregnat în rocă în urma depozitării pe perioadă îndelungată, înainte de 1990, a butoaielor cu brânză, salina Cacica constituind depozitul pentru aceste produse din zona de nord a Moldovei.

Pentru amenajările exterioare:

- nu există parcări amenajate corespunzător în apropierea accesului în salină
- capacitatea parcării existente, în fața pavilionului de acces în salină, este insuficientă

- nu există un centru de vizitare și informare
- nu există grupuri sanitare în zona parării și nici în interiorul salinei, acest fapt constituind o disfuncționalitate majoră.

C.2. SALINA PRAID

Accesibilitatea

Localitatea Praid este accesibilă numai pe cale rutieră, pe drumul național DN 13 A (Bălăușeri/DN 13/E 60 – Sovata – Praid – Odorheiu Secuiesc – Miercurea Ciuc/DN 12), care se ramifică din drumul european de mare circulație E 60, ce leagă nord-vestul de sud-estul României (HU/RO – Borș – Cluj – Brașov – București – Urziceni – Hârșova – Constanța/E 87). Cel mai apropiat aeroport se află la Tg. Mureș, la 79 km pe DN 13A, E 60. Distanța față de reședința de județ, Miercurea Ciuc, este de 85 km (pe DN 13A), iar față București, de 358 km (pe DN 13A, E 60). Din Praid pornesc două artere rutiere naționale (DN 13A și DN 13B) prin care face legătura cu mai multe zone ale țării, potențial emițătoare de turiști.

Descrierea obiectivului

Dezvoltată pe zăcămintul de sare gemă, salina este situată pe teritoriul administrativ al comunei Praid, la 7 km de stațiunea turistică Sovata, în județul Harghita. Documentele istorice și arheologice demonstrează că la Praid extracția sării datează din perioada daco-romană, utilizând ca metodă exploatarea descendentă. Metoda de extracție cu camere trapezoidale, ce constituie

viitoarele spații pentru salinoterapie, s-a introdus mult mai târziu, după anul 1777, ca în toate ocnele de sare din Transilvania.

Tratamentul în salina Praid a început în anul 1960, în mina Gh. Doja și a continuat din 1980 la orizontul 50, la +402 m, cotă absolută și la 120 m adâncime față de altitudinea considerată 0 m, de la intrarea în galeria de coastă.

Accesul în subteran, la baza de tratament, se realizează prin intermediul unei galerii de coastă (cu acces direct din șosea) și a unui plan înclinat, cu lungimea în subteran de 1.250 m.

Galeria traversează, de la intrare (cota absolută +497 m) și până la punctul de sosire (rampa orizontului +426 m, cota absolută), aproape tot masivul de sare (diferență de nivel 71 m).

De la coborârea din autobuz, turiștii parcurg pe jos planul înclinat amenajat cu scări, cu o diferență de nivel de 24 m, până

la orizontul bazei de tratament și vizitare, care a fost amenajată pe o suprafață însumată de 9.400 m² și cuprinde spațiul a șapte camere de exploatare (nr. 651 – 657).

Valoarea turistică a zonei

Salina Praid aparține unui areal caracterizat printr-un cadru natural pitoresc, cu obiective turistice cu regim protectiv, precum *Muntele de sare de la Praid* și *Lacul Ursu* de la

Sovata. Valoarea turistică a zonei este completată de centrul de ceramică de la Corund, stațiunea

turistică Sovata cu o ofertă balneoturistică generoasă, inclusiv domeniu schiabil, renumitul eveniment de la Praid, *Festivalul sarmalelor* și numeroase monumente cultural-istorice cu caracter religios. Toate aceste elemente constituie importante puncte de atracție turistică care dau valoare zonei.

Valoarea turistică a salinei

Exploatarea sării prin diverse metode (tip clopot, camere trapezoidale sau cu pilieri) a creat spații subterane deosebit de spectaculoase, care impresionează pe vizitatori mai ales prin înălțimea lor. Structura rubanată a formațiunii salifere este reprezentată pe tavanul și pereții salinei de desene dintre cele mai interesante.

La ceea ce a lucrat natura se adaugă amenajările făcute de om care pun în evidență elementele naturale prin sistemul de iluminat electric, înfrumusețează spațiile subterane, dar le dă și utilitate pentru cei care coboară în salină. Astfel, au fost amenajate pentru agrement și relaxare: locuri de joacă pentru copii dotate cu instalații diverse și mobilier confecționat din lemn, locuri de odihnă pentru adulți, spații dotate cu mese de tenis, o sală expozițională cu istoricul salinei, un punct sanitar, magazin cu suveniruri, un restaurant unde se poate servi masa și se pot face degustări de vinuri, o capelă ecumenică pentru reculegere și oficierea de evenimente religioase.

Modul de valorificare actuală

Microclimatul Salinei Praid, exprimat prin caracteristici fizico-chimice specifice, cum ar fi gradul de puritate a aerului, umiditatea și temperatura constantă a aerului, viteza curenților de aer, concentrația de CO₂ în aerul din salină, aeroionizarea negativă, cantitatea de ozon ș.a., creează condiții favorabile salinoterapiei, motiv pentru care este din ce în ce mai solicitată.

Activitatea de tratament se desfășoară într-un singur schimb/zi, 7 zile/săptămână, cu durata de 6 - 8 ore/zi - în sezonul de vară, și de 6 zile/săptămână, cu durata de 6 ore/zi - în celelalte perioade ale anului. Activitatea de vizitare și tratament se desfășoară după același program, însă în perioada 15 iunie – 15 septembrie se lucrează cu program prelungit, de 10 ore/zi, pentru a face față fluxului mare de turiști.

Tratamentul recomandat bolnavilor are durata de 2, 3 sau 4 ore/zi petrecute în salină, durată stabilită pentru fiecare persoană în parte, iar perioada de tratament este de 16 - 18 zile pentru adulți și de 10 - 12 zile pentru copii, cu maximum 4 ore/zi. Tratamentul subteran se efectuează la recomandarea medicului de familie, cu avizul medicilor balneologi de la Secția de Tratare a Astmaticilor, din cadrul Dispensarului Medical Comunal Praid și sub supravegherea permanentă a unui cadru medical de la Spitalul Odorheiu Secuiesc.

Statisticile realizate de către administratorul salinei arată o solicitare în creștere, susținută atât de valoarea turistică proprie, dar și de amplasarea acestui obiectiv într-o zonă cu potențial turistic și în vecinătatea stațiunii turistice Sovata (7 km). Apropierea de Sovata, o destinație turistică de interes național, este deosebit de importantă deoarece turiștii care vin în stațiune includ în programele lor de vacanță și vizitarea salinei Praid. În plus, atestarea localității rurale Praid ca stațiune turistică, dezvoltarea agroturismului și organizarea unor manifestări devenite deja tradiționale, sunt tot atâtea motive de atragere a unui număr cât mai mare de turiști, o bună parte din aceștia fiind vizitatori ai salinei.

Tabelul nr. II.3

Număr vizitatori înregistrați la Salina Praid în perioada 2005 - 2009

Lună/ An	2005		2006		2007		2008		2009 (01 ian. – 01 sept.)	
	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști
	Pers /lună	Pers /lună	Pers /lună	Pers /lună	pers/ lună	pers/ lună	Pers /lună	Pers/ lună	pers/ lună	pers/ lună
Ianuarie	1.626	332	720	1.413	1.175	1.735	1.425	1.340	1.250	3.929
Februarie	1.491	259	2.064	1.149	2.712	1.208	3.975	1.304	4.800	3.795
Martie	6.500	2.059	4.158	1.040	3.861	2.620	5.177	2.299	6.500	3.322
Aprilie	6.032	1.681	9.288	5.542	10.400	9.733	13.026	7.880	26.816	10.371
Mai	7.280	12.294	9.720	9.902	11.502	19.784	22.545	22.056	15.704	24.433
Iunie	12.350	19.085	14.534	22.175	18.460	20.115	20.228	19.652	23.972	24.623
Iulie	26.598	38.014	36.296	42.656	44.304	50.446	56.950	43.811	41.742	52.030

*Studiu de fezabilitate privind amenajarea și reamenajarea turistică a salinelor
Cacica, Praid și Slănic Prahova*

Lună/ An	2005		2006		2007		2008		2009 (01 ian. – 01 sept.)	
	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști	Tratament	Vizitare turiști
	Pers /lună	Pers /lună	Pers /lună	Pers /lună	pers/ lună	pers/ lună	Pers /lună	Pers/ lună	pers/ lună	pers/ lună
August	36.218	50.413	50.868	59.744	67.392	60.619	58.063	65.711	61.290	76.527
Septembrie	15.314	10.771	18.460	13.516	26.225	13.356	16.304	25.608	-	-
Octombrie	6.578	5.121	8.086	8.022	13.716	6.514	16.686	10.561	-	-
Noiembrie	5.434	2.235	5.096	2.675	7.306	2.564	6.100	4.984	-	-
Decembrie	867	1.912	952	3.055	1.725	1.596	1.620	2.838	-	-
Total parțial	126.288		160.242		208.778		222.099		182.074 <i>estimat</i>	199.030 <i>estimat</i>
		144.176		170.889		190.290		208.044	273.111/an	298.545/an
Rata de creștere (%)	-	-	126,89%	118,53%	130,29%	111,35%	106,38%	109,3%	<i>estimat</i> 122,97%	<i>estimat</i> 143,50%
TOTAL/ An	270.464		331.131		399.068		430.143		381.104 <i>estimat total/an</i>	571.000
Rata totală de creștere (%)	-		122,44 %		120,52 %		107,79 %		<i>estimat</i> 132,75 %	

Sursa: SALROM – Sucursala Salina Praid, 2009

Ceea ce se observă din tabelul de mai sus este în primul rând creșterea de la un an la altul a numărului de persoane care au intrat în salină, dar în proporție mai mare pentru cei veniți la tratament. Acest aspect este mai evident în perioada 2005 – 2007, când rata de creștere depășește 130% pentru persoanele venite la tratament. În anul 2008 se produce o scădere sensibilă a creșterii numărului de persoane înregistrate la salină, după care, în anul 2008 creșterea este din nou semnificativă.

Desfășurarea activităților turistice din localitate este legată atât de prezența resurselor turistice, cât și de existența unei baze tehnico materiale bine puse la punct care să ofere satisfacție și confort turiștilor.

Pentru sezonul 2009, **capacitatea de cazare** în localitatea Praid a fost, conform bazei de date a Ministerului Turismului, de 64 unități clasificate, cu un total de 716 locuri.

Tabelul nr. II.4

Capacitatea turistică de cazare din localitatea Praid

Structuri de cazare / categorii de confort	4*	3*	2*	1*	Total
Hotel					
- unități			1		1
- camere			28		28
- locuri			75		75
Hostel					
- unități			1		1
- camere			18		18

Structuri de cazare / categorii de confort	4*	3*	2*	1*	Total
- locuri			46		46
Pensiune turistică					
- unități	1	15	42	3	61
- camere	10	83	156	10	259
- locuri	20	183	357	25	585
Pensiune agroturistică					
- unități			1		1
- camere			4		4
- locuri			10		10
TOTAL					
- unități	1	15	45	3	64
- camere	10	83	206	10	309
- locuri	20	183	488	25	716

Sursa: www.mturism.ro

Din punct de vedere al categoriei de confort, din numărul total de locuri de cazare, aflate în structurile omologate, 25 de locuri sunt clasificate la 1 stea (3,49%), 488 sunt încadrate la 2 stele/flori (68,16%), 183 sunt încadrate la categoria 3 stele (25,56%) și 20 locuri la categoria de 4 stele (2,79%). În ceea ce privește tipul de structură turistică de cazare, predomină categoria pensiunilor turistice (61 de unități).

Din analiza indicatorilor **circulației turistice**, conform datelor primite de la Direcția Județeană de Statistică Harghita (tabelul II.4), se evidențiază creșterea constantă a numărului de sosiri și reducerea duratei sejurului.

Tabelul nr. II.5

Evoluția principalilor indicatori ai circulației turistice

Indicatori	2006	2007	2008
Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică – total	2.622	2.727	2.815
<i>din care:</i>			
- români	2.156	2.259	2.386
- străini	466	468	429
Număr de înoptări în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică – total, din care:	9.205	9.061	8.867
- români	7.739	7.763	7.980
- străini	1.466	1.298	887
Durata sejurului (zile) – total, din care:	3,5	3,3	3,1
- români	3,6	3,4	3,3
- străini	3,1	2,7	2,0

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Harghita

Deficiențe privind amenajarea salinei și facilitățile de vizitare

Pentru amenajările interioare:

- accesul auto este comun cu cel industrial
- accesul auto nu este reglementat corespunzător asigurării securității turiștilor
- scările de acces (245 trepte) și de ieșire (168 trepte) sunt mai dificil de parcurs de către persoanele în vârstă și copii
- lipsa de sistematizare și de zonare a spațiilor în funcție de destinație
- spațiile interioare sunt insuficiente ca suprafață amenajată în perioada de vârf
- dotări necorespunzătoare calitativ (mese de tenis de masă improvizate, fără fileu, amplasate necorespunzător)
- galeria dintre locurile de joacă și cafenea este prea îngustă, joasă și cu trepte neamenajate corespunzător.

Pentru amenajările exterioare:

- nu există o parcare amenajată și nici posibilități de amenajare în apropierea accesului în salină
- parcare existentă, a salinei, nu este amenajată corespunzător
- capacitatea parcării este total insuficientă față de numărul mare de autoturisme și autocare ce sosesc în perioada de vară, ceea ce determină blocarea străzii de acces spre salină
- autobuzele salinei, care asigură transportul turiștilor în salină, parchează în același spațiu, ceea ce diminuează spațiul de parcare oferit turiștilor
- nu există un centru de vizitare
- punctul de informare existent nu este dotat corespunzător, nu afișează program de funcționare și nu răspunde cerințelor unui turism civilizată
- nu există grupuri sanitare în zona parcării
- parcare situată între cele două linii de cale ferată industrială, proprietate a SNCFR, a fost amenajată de către primărie, cu acordul proprietarului, pentru a suplimenta capacitatea de parcare; amenajarea este necorespunzătoare, fiind acoperită doar cu un strat de criblură și este situată relativ departe de accesul în salină
- traseul camioanelor cu minereu, de la salină, spre incinta de depozitare și preparare a minereului, se suprapune cu accesul autobuzelor care transportă turiștii în salină și cu accesul auto al turiștilor organizați sau individuali, spre parcare.

C.3. SALINA SLĂNIC PRAHOVA

Accesibilitatea

Slănic Prahova, oraș cu statut de stațiune turistică, se află în zona subcarpatică a județului Prahova și este accesibil astfel:

- pe cale **rutieră**, pe DJ 102 (Ploiești – Plopeni – Slănic Prahova – DN 1A); distanța față de reședința de județ, municipiul Ploiești, este de 40 km, iar față de București, de circa 100 km (pe DJ 102, E 60);
- feroviar, **stația de cale ferată Slănic**, de pe linia secundară 306 (Ploiești Sud . Slănic), ramificație a magistralei București – Brașov – Cluj Napoca – Oradea; distanța pe cale ferată până la Ploiești este de 44 km;
- cel mai apropiat **aeroport** este la București – Otopeni, situat la circa 85 km (pe DJ 102, E 60).

Descrierea obiectivului

La minele vechi de la Slănic, sau „Ocele Vechi”, grupate în zona centrală, delimitate de Mina Cantacuzino la nord și Mina Victoria la sud, primele exploatări subterane au folosit metoda de săpare descendentă, “în clopot”, procedeu care a condus la formarea de goluri cu dimensiuni impresionante:

- Ocna din Vale - exploatăată inițial în perioada 1819 – 1865, cu înălțimi de 87–90 m, o circumferință de 180 m și un diametru de 75 m;
- Ocna din Deal - exploatăată în perioada 1838 – 1865, la care camera de exploatare a ajuns la 96 m înălțime, diametrul de 68 m și o circumferință de 174 m.

Din anul 1860, în zona centrală a zăcămintului de sare s-au făcut lucrări de deschidere a exploatărilor cu camere trapezoidale, în câmpul denumit „minele vechi”, rezultând camere de exploatare mari, cu dimensiuni de 50 x 200 m și adâncimi variabile, mari, de până la 95 m. La 1,80 - 2 m de tavan, galeriile au pe toată lungimea lor un pod continuu, utilizat pentru vizitare/inspecție. Au fost deschise prin lucrările de exploatare trei mine (Carol, Mihai și Unirea), pe două orizonturi.

Valoarea turistică a zonei

Orașul Slănic Prahova se află în zona Subcarpaților Prahovei, o zonă în care turismul este o activitate de bază. Sunt cunoscute localitățile din arealul Valea Teleajen, precum stațiunea turistică Vălenii de Munte, Starchiojd, Măneciu sau stațiunea turistică Cheia, atât pentru frumusețea peisajului, dar și pentru valoarea etnoculturală a ținutului prahovean. Apropierea de drumul național DN 1A, o variantă a arterei rutiere a Văii Prahova, care face legătura între Ploiești și Brașov favorizează accesul turiștilor.

Valoarea turistică a salinei

Salina veche Mina Unirea, cu sediul în orașul Slănic Prahova, str. Cuza Vodă, nr. 22, reprezintă obiectivul principal pentru turism și tratament (salinoterapie). Circuitul turistic din salină parcurge un traseu care permite evidențierea unor elemente spațiale de interes turistic în structura internă a masivului de sare, reprezentate prin:

- cute cu dezvoltare pe zeci de metri, marcate prin alternanțe de benzi divers colorate, cu nuanțe de gri și alb
- diverse caracteristici mineralogice (structură, textură, mod de cristalizare)
- puritatea deosebită a sării.

În subteran, într-o sală special amenajată, sunt expuse statui și inscripții, ansambluri sculpturale tăiate în sare de artiști consacrați și amatori (minieri). În sala “genezei” se află busturile sculptate în sare ale lui Decebal și Traian, basoreliefuri și inscripții cu semnificație istorică, a căror valoare artistică este pusă în evidență prin sistemul de iluminare.

Modul de valorificare actuală

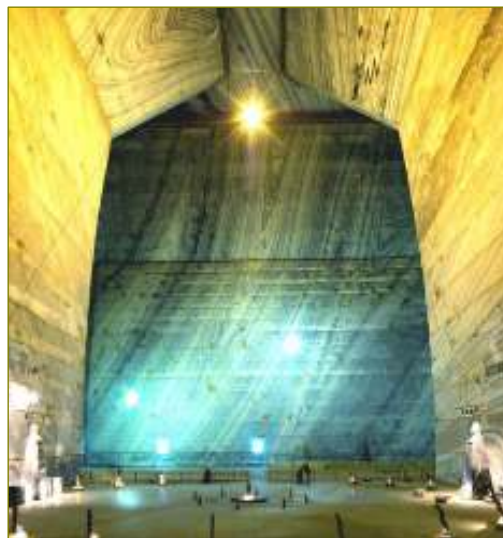
Mina Unirea a fost amenajată după anul 1972 și pentru vizitare și salinoterapie, având fluxuri medii zilnice, în sezonul de vară, de circa 500 vizitatori / bolnavi. În perioadele de weekend și în zile de sărbători, numărul zilnic de vizitatori ajunge la circa 800 turiști/zi. Programul de vizitare și tratament al salinei este:

- marți - vineri 9:00 - 13:00
- sâmbătă - duminică 9:00 - 17:00.

Microclimatul din mina de sare constituie factor natural terapeutic pentru tratamentul sau ameliorarea afecțiunilor respiratorii (astm bronșic, bronhopatii cronice, afecțiuni asmatoforme,

bronșite cronice, rinite alergice). Pe seama salinei, a izvoarelor sulfuroase de pe versanții văii Slănicului și a celor șapte lacuri sărate, formate pe vechile exploatări de sare, s-a dezvoltat o activitate balneoturistică, atestată documentar din anul 1853, ce a contribuit la declararea localității Slănic Prahova ca stațiune turistică de interes național (HG 867/2005). Oficial, localitatea Slănic a fost declarată prima dată stațiune balneară în anul 1889.

Intrarea în salină, folosită doar în scop turistic și de tratament balnear, se face printr-un puț în care circulă în paralel două lifturi (colivii). Coborârea, până la adâncimea de 220 m, durează circa 2 minute. Sunt vizitate, în circuit turistic, patru săli cu volume grandioase (camerele I - IV, din cele 15 rezultate din exploatarea sării), cu înălțimea de aproximativ 50 m, lățimea de circa 15 m la tavan și 35 m la podea. Lungimile acestor camere depășesc 100 m.

Spațiul destinat curei de tratament subteran se află la o adâncime de 220 m. Baza de tratament – „sala astmaticilor” - este amenajată într-un sector aparte, dotat cu cabine și mobilier pentru odihnă și repaus (paturi, scaune, mese).

Într-una din camerele de exploatare se organizează, datorită dimensiunilor mari și lipsei curenților de aer, concursuri naționale și internaționale de aeromodele.

Din datele statistice primite de la SALROM – Sucursala Slănic reiese că interesul turiștilor pentru acest obiectiv este în creștere, dar se menține relativ constant interesul pentru tratamentul balnear organizat. Deși numeroși străini vizitează salina, nu există înregistrări oficiale separate pe acest segment.

Tabelul nr. II.6

Salina Slănic Prahova – număr de persoane înregistrate în perioada 2005 - 2009

Anul	TOTAL persoane	Total turiști, din care:		Rată de creștere %
		Vizitatori	Tratament	
2005	92.409	80.249	12.160	-
2006	100.869	84.330	16.539	109,15 %
2007	150.250	134.090	16.160	148,95 %
2008	164.252	149.391	14.861	109,32 %
2009 (01.01 – 01.09)	134.086 (estimat Total/an 2009 – 178.700)	125.264	8.822	estimat 108,79 %

Sursa: SALROM – Sucursala Salina Slănic, 2009

Analiza **structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare** clasificate s-a realizat ținând cont de unitățile aflate în baza de date a Ministerului Turismului, la nivelul lunii octombrie, 2009. Situația centralizată a capacității totale, pe tipuri de structuri de primire și categorii de confort, este prezentată în tabelul următor.

Tabelul nr. II.7

Structurile de cazare pe categorii de confort

Structuri de cazare / categorii de confort	4*	3*	2*	1*	Total
Hotel					
- unități		1	1	1	3
- camere		15	90	23	128
- locuri		30	246	46	322
Pensiune turistică					
- unități	1	1	2	1	5
- camere	10	3	12	5	30
- locuri	20	6	23	10	59
Vilă					
- unități				1	1
- camere				22	22
- locuri				45	45
Camping					
- unități				1	1
- camere				20	20
- locuri				40	40
TOTAL					
- unități	1	2	3	4	10
- camere	10	18	102	70	200
- locuri	20	36	269	141	466

Sursa: www.mturism.ro

Se observă că la nivelul anului 2009, în localitatea Slănic sunt clasificate un număr de 10 unități de cazare turistică (3 hoteluri, 5 pensiuni turistice, o vilă și un camping), cu un total de 466 locuri de cazare, repartizate în 200 de camere.

Referitor la categoriile de confort, se observă faptul că din numărul total de locuri de cazare aflate în structurile de cazare omologate, 269 sunt încadrate la 2 stele (57,73%), 141 sunt încadrate la categoria 1 stea (30,25%), 36 la categoria de 3 stele (7,73%) și 20 de locuri sunt clasificate la 4 stele (4,29%).

Circulația turistică exprimă cererea reală sub diferite aspecte și trebuie analizată prin prisma a trei indicatori principali: *sosiri* turiști, *înoptări* în structurile de cazare și *durata medie a sejurului*. Evoluția fiecăruia dintre acești indicatori va fi analizată pentru perioada 2006-2008.

Tabelul nr. II.8

Evoluția principalilor indicatori ai circulației turistice

Indicatori	2006	2007	2008
Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică – total	5.727	5.733	5.559
<i>din care:</i>			
- români	5.721	5.725	5.552
- străini	6	8	7
Număr de înoptări în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică – total,	70.888	59.698	55.935
<i>din care:</i>			
- români	70.872	59.688	55.926
- străini	16	10	9
Durata sejurului (zile) - total,	12,4	10,4	10,1
<i>din care:</i>			
- români	12,4	10,4	10,1
- străini	2,7	1,2	1,3

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Prahova

Deficiențe privind amenajarea salinei și facilitățile de vizitare

Pentru amenajările interioare:

- accesul cu liftul este total necorespunzător și nu asigură securitatea turiștilor
- capacitatea de transport, redusă, a lifturilor determină așteptări îndelungate, atât la intrare cât și la ieșire din salină
- nu există, pentru siguranța turiștilor, o a doua cale de ieșire din subteran
- spațiile interioare sunt iluminate insuficient
- zona destinată tratamentului este neutilizată
- pardoseala pe stratul de sare prezintă numeroase zone alunecoase și cu pantă mare, fapt care poate genera accidente
- dotările pentru agrement și relaxare sunt insuficiente
- spațiile destinate locurilor de joacă pentru copii sunt restrânse ca suprafață și nu au dotări corespunzătoare
- spațiile destinate alimentației publice și magazinele sunt neamenajate adecvat destinației
- nu sunt delimitate prin paravane spațiile neamenajate, ceea ce afectează negativ imaginea din subteran.

Pentru amenajările exterioare:

- în incinta salinei există o parcare amenajată dar cu o capacitate insuficientă

- în exteriorul incintei mai există o parcare, neamenajată corespunzător, dar utilizată în acest sens
- podul auto care duce spre salină este îngust, ceea ce îngreunează circulația și nu permite accesul autocarelor
- prezența unor clădiri aflate în stare avansată de degradare, afectează în mod negativ peisajul din vecinătatea salinei
- nu există un centru de vizitare și de informare
- nu există grupuri sanitare în zona parcării.

II.1.b. Deficiențele majore ale situației actuale privind necesarul de dezvoltare a zonelor studiate

Salinele, foste exploatări miniere în sare, sau activități miniere actuale cu activitate restructurată după anul 1989, se află în localități subcarpatice, în care activitățile de bază au fost, până nu demult, aproape exclusiv miniere.

Așa cum s-a întâmplat în majoritatea zonelor monoindustriale, dezvoltarea economico-socială a fost afectată prin sistarea activității de bază, determinând probleme sociale precum creșterea șomajului, migrația populației de vârstă tânără, deprecierea calității vieții și în final apariția disparităților zonale sau regionale. Scăderea nivelului de trai al comunităților din zonele miniere, datorită în principal pierderii locului de muncă, a făcut să scadă puterea financiară a locuitorilor și implicit a administrației publice locale, prin urmare volumul de investiții pe plan local în infrastructură, utilități de bază sau alte domenii aducătoare de venituri s-a redus mult, determinând dezechilibre economice cu implicații pe termen mediu și lung. Deficiențele determinate de calitatea precară a infrastructurii generale și turistice și lipsa totală sau parțială a utilităților de bază, întârzie o evoluție socio-economică normală, fiind necesară, în zonele defavorizate, atragerea de fonduri guvernamentale sau europene pentru atenuarea disparităților apărute sau deja existente.

În ceea ce privește infrastructura necesară valorificării salinelor prin turism, cu excepția salinei Turda care face obiectul unui proiect cu finanțare externă pentru infrastructură mare, prin Programul PHARE 2004 – 2006, nici-una din celelalte exploatări miniere în sare nu oferă facilități de vizitare la standarde europene, care să le permită intrarea în circuite internaționale. Au fost evidențiate în acest sens, ca deficiențe legate de posibilitățile de vizitare, următoarele aspecte negative:

- ❖ lipsa parcărilor amenajate, cu anexele corespunzătoare (grupuri sanitare, coșuri de gunoi, mobilier urban)
- ❖ lipsa unor puncte de informare sau centre de vizitare, unde turiștii se pot informa asupra obiectivului turistic și al zonei
- ❖ accesul în galeriile destinate vizitării sau salinoterapiei este comun de cele mai multe ori cu accesul spre zonele de exploatare (salinele Troțuș, Ocnele Mari, Praid),
- ❖ scările de acces la salinele Cacica și Praid sunt vechi și necorespunzătoare din punct de vedere al securității turiștilor
- ❖ nerespectarea normelor de securitate a turiștilor privind accesul și evacuarea în caz de accidente – ex. salinei Slănic Prahova, unde există o singură cale de acces / ieșire, cu lifturi, a căror stare tehnică este necorespunzătoare
- ❖ amenajări improvizate în interiorul salinelor, privind grupurile sanitare și alte amenajări ce țin de confortul și siguranța turiștilor, dar și de menținerea unui mediu curat.

II.1.c. Prognoze pe termen mediu și lung

Impactul determinat de implementarea investițiilor propuse prin acest studiu poate fi cuantificat în plan economic, social și al dezvoltării infrastructurii. În rezumat, pe termen mediu și lung poate fi vorba de următoarele efecte:

➤ *în plan economic:*

- dezvoltarea turismului, o activitate economică aducătoare de venituri
- dezvoltarea unor activități conexe turismului, ce vor stimula printre altele, revigorarea meșteșugurilor locale și a micii industrii (turismul are efect multiplicator)
- creșterea numărului de societăți nou înființate
- diversificarea activităților economice locale
- creșterea veniturilor încasate de agenții economici locali, ceea ce presupune venituri mai mari către administrațiile locale și creșterea investițiilor de interes public

➤ *în plan social:*

- ◆ crearea de noi locuri de muncă și reducerea ratei șomajului
- ◆ utilizarea preponderentă a forței de muncă feminine în activități turistice
- ◆ reducerea migrației forței de muncă spre alți poli de dezvoltare economică

- ◆ îmbunătățirea și diversificarea serviciilor destinate turiștilor și implicit cele pentru populația locală
 - ◆ creșterea nivelului de trai și îmbunătățirea calității vieții
- *în planul infrastructurii generale și a rețelelor tehnico-edilitare: modernizarea / reabilitarea drumurilor de acces, amenajarea sau modernizarea parcărilor existente, amenajarea/reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, gaze naturale, a stațiilor de epurare, managementul deșeurilor.*

Așa cum este menționat și în Planul național de Dezvoltare 2007 – 2013, „*Turismul reprezintă un posibil instrument de creștere economică, întrucât creează oportunități de locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului natural și cultural, specific fiecăreia din cele opt regiuni de dezvoltare, îndeosebi în zonele marginale, dezavantajate economic și social. Mai mult, turismul creează oportunități de diversificare a economiilor locale, urmare a capitalizării veniturilor obținute la nivel local.*”

II. 2. OPORTUNITATEA INVESTIȚIEI

II.2.a. Încadrarea obiectivului în politicile de investiții generale, sectoriale sau regionale

În toate planurile de dezvoltare, strategiile naționale și sectoriale, turismul este domeniul căruia i se acordă un interes deosebit, datorită diversității deosebite a potențialului și a unicității unor elemente care dau posibilitatea dezvoltării tuturor formelor de turism, dar și datorită climatului și repartizării armonioase la nivelul teritoriului. Pe de altă parte, este recunoscut efectul multiplicator al investițiilor în domeniul turismului și faptul că un loc de muncă în turism creează alte 3 locuri de muncă în domeniile conexe. Mai trebuie adăugat încă un avantaj, faptul că materia primă necesară dezvoltării turismului, adică resursele naturale și antropice, sunt practic inepuizabile, dacă sunt valorificate în mod durabil.

Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013 (PND 2007 – 2013) include în prioritățile naționale de dezvoltare și turismul, ca modalitate de „creștere a competitivității economice” pe termen mediu în context spațial, echilibrat - Prioritatea nr. 1. Creșterea competitivității turismului românesc și promovarea produselor specifice proprii contribuie printre altele și la îmbunătățirea imaginii României în lume. În cadrul Priorității nr. 5, *Dezvoltarea economiei rurale și creșterii productivității în sectorul agricol*, sub-prioritatea *creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale*, se promovează conceptul de dezvoltare durabilă și echilibrată în spațiul rural, în vederea realizării coeziunii economice și sociale. Diversificarea activităților rurale către activități non-agricole include și *încurajarea activităților turistice* care valorifică resursele turistice locale, dar în același timp absorb o parte din surplusul forței de muncă. Această prioritate se corelează și cu politicile UE privind *Strategia europeană pentru agricultură și dezvoltare rurală*. Prioritatea nr. 6, *Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării*, care decurge din câteva probleme-cheie, între care și declinul localităților monoindustriale generat de restructurare industrială, se fundamentează și pe slaba valorificare a potențialului turistic local și regional. Obiectivele specifice ale acestei priorități, în vederea atingerii obiectivului general al priorității, fac referire și la valorificarea potențialului turistic și creșterea contribuției turismului la dezvoltarea regiunilor. Strategia generală a acestei priorități se bazează pe intervenții naționale și sectoriale cu acțiuni specifice regionale și subregionale pentru a susține și genera creștere economică, operaționalizate printr-o combinație a investițiilor publice în infrastructura locală cu politici active de stimulare a activităților de afaceri și sprijinirea

valorificării resurselor locale pe sub-priorități, care includ și sub-prioritatea *Dezvoltarea turismului regional și local*.

Repartiția armonioasă a resurselor turistice la nivel național face ca toate cele opt Regiuni de Dezvoltare să beneficieze de elemente de potențial turistic. Prin urmare, Regiunile de Dezvoltare au incluse în strategiile proprii măsuri de valorificare durabilă a acestor resurse, în conformitate și cu PND 2007 – 2013. Investițiile în turism vor permite Regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ ridicat. Investițiile în reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii turistice, dezvoltarea de forme alternative de turism, inclusiv turismul de nișă, pe baza strategiilor regionale, au ca scop valorificarea potențialului de dezvoltare existent la nivel regional sau local.

Salinele propuse spre amenajare se încadrează în Regiunile de Dezvoltare *1 Nord-Est* (Cacica), *3 Sud Muntenia* (Slănic Prahova) și *7 Centru* (Praid).

Strategia de Dezvoltare a Regiunii 1 Nord-Est identifică trei obiective strategice, între care, la *Obiectivul nr. 1*, Dezvoltarea întreprinderilor și afacerilor, menționează: „*Strategia vizează o valorificare a capitalului turistic al regiunii prin investiții productive în turism și stimularea sectorului de prestări servicii în turism și zona rurală*”.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii 3 Sud Muntenia, alocă un capitol separat turismului, ca *unul dintre cele mai dinamice sectoare economice cu potențial de dezvoltare pe termen lung, acesta putând contribui substanțial la revigorarea soci-economică a regiunii*.

Două dintre obiectivele strategice ale regiunii, *Creșterea nivelului de atractivitate al regiunii și Dezvoltarea economică, socială și culturală durabilă și echilibrată a comunităților rurale*, privesc acțiuni directe inclusiv pentru susținerea dezvoltării turismului („*Creșterea semnificației comunităților regionale ca locații pentru investiții și concentrarea activităților culturale, recreative, sociale și economice*”, „*Dezvoltarea unei economii rurale diversificată, competitivă și puternică*”). Măsura concretă pentru susținerea turismului este *Măsura 2.5 -Dezvoltarea infrastructurii turistice și a activităților de sprijin pentru turism*, care are ca obiective: îmbunătățirea atractivității regiunii și a produselor turistice, diversificarea și creșterea calității serviciilor turistice, dezvoltarea infrastructurii de susținere a activităților turistice, dezvoltarea oportunităților de marketing pentru produsele turistice, dezvoltarea IMM-urilor în domeniul turismului, concomitent cu creșterea competitivității acestora, protejarea moștenirii istorice și culturale.

Regiunea 7 Centru a identificat șapte priorități de dezvoltare, între care, *Prioritatea nr. 3, Dezvoltarea turismului*, iar ca măsuri de aplicare: *Măsura 3.1. - Conservarea patrimoniului natural, istoric și cultural, Măsura 3.2. - Dezvoltarea, diversificarea și promovarea ofertei turistice*

și *Măsura 3.3.* - Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale și pentru creșterea calității serviciilor în turism. Politica Regiunii 7 Centru în acest domeniu se bazează pe întocmirea de proiecte care să conducă la dezvoltarea infrastructurii pentru turism, la creșterea eficienței activității economice, la o mai bună ocupare a forței de muncă și în final la îmbunătățirea nivelului de trai din zonele turistice.

II.2.b. Actele legislative care reglementează domeniul investiției, după caz

Investițiile prevăzute a se realiza prin acest proiect, atât în vecinătatea obiectivelor miniere, cât și în subteran, impun respectarea prevederilor incluse în Legea minelor. În ceea ce privește amenajarea unor spații în saline și modul de funcționare a spațiilor de tratament în saline, există de asemenea norme tehnice stabilite prin acte normative. Actele normative care stau la baza acestor reglementări sunt:

- *Legea nr. 58 – Legea Minelor / 27.03.2003, reglementează desfășurarea activităților miniere în România, stimulând valorificarea resurselor minerale, cu completările și modificările ulterioare*
- *HG nr. 1154 / 23.07.2004, privind aprobarea normelor tehnice unitare pentru realizarea documentațiilor complexe de atestare a funcționării stațiunilor balneare, climatice și balneoclimatice și de organizare a întregii activități de utilizare a factorilor balneari; Cap. 7 - Norme tehnice pentru amenajarea unor spații de tratament în saline (art. 184 – 187).*

În imediata apropiere a salinelor Praid și Slănic Prahova se află zone cu regim special de protecție, declarate monumente ale naturii - *Muntele de sare de la Praid*, cu o suprafață de 60 ha și *Muntele de sare de la Slănic Prahova*, cu 2 ha. Prin urmare, investițiile din aceste zone trebuie proiectate și implementate și în acord cu legislația privind ariile protejate:

- *Ordonanța de urgență nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea nr. 462/2001*
- *Legea nr. 265/29.06.2006 – aprobată cu modificările OUG nr. 195/2005, cu privire la reglementările juridice asupra protecției mediului, obiectiv de interes public major, pe baza principiilor și elementelor strategice care conduc la dezvoltarea durabilă și dispune republicarea*

- ➔ *Ordonanța de Urgență nr 57/20.06.2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.*

II.2.c. Acorduri internaționale ale statului care obligă partea română la realizarea investiției, după caz

Nu există acorduri internaționale în acest sens.

BIBLIOGRAFIE

1. Ghinea D.	Enciclopedia geografică a României. Ed. Enciclopedică, București, 2002.
2. Pricăjan A.	Apele minerale și termale din România. Ed. Tehnică, București, 1972.
3. Teodoreanu Elena, Dacos–S. Mariana, Voiculescu Camelia, Enache L.	Bioclima stațiunilor balneoclimatice din România. Ed. Sport - Turism, București, 1984.
4. Colectiv INCDT	Proiect de amenajare turistică a salinelor din România în vederea lansării programului „Salina Verde – Turism și sănătate” – INCDT, București, 2003
5. Colectiv INCDT	Evaluarea resurselor balneoturistice ale localității Praid în vederea atestării ca stațiune turistică de interes local. Arhiva INCDT, București, 1998
6. Colectiv	Lexicon de Geologie – Geografie – Mine – Petrol, Vol. I – II. Ed. Tehnică, București, 1977, 1978
7. INCDT	Bază de date
8. ****	Date preluate de la SALROM – sucursala Salina Cacica
9. ****	Date preluate de la SALROM – sucursala Salina Ocna Dej
10. ****	Date preluate de la SALROM – sucursala Salina Praid
11. ****	Date preluate de la SALROM – sucursala Salina Slănic
12. ****	Date preluate de la SALROM – sucursala Salina Târgu Ocna
13. ****	Date preluate de la SALROM – sucursala Salina Ocnele Mari
14. ****	Date preluate de la Salina Turda
15. ****	Union Internationale de Spéléologie (UIS) Bulletin, nr. 2. iulie, 1997
16. ****	http// www.balneologia.resmedica.pl
17. ****	http// www.ecosfera.ournet.md
18. ****	http// www.excitingpoland.com
19. ****	http// www. halotherapy.com/about.htm
20. ****	http// www. heal-thyself.us/salt_cave.html
21. ****	http// www. ibin.info/2007/08
22. ****	http//www. kopalnia.pl/site.php?action=site&id_sit
23. ****	http// www. naturalmedicine.suite101.com/article.cfm/salt_cave_therapy
24. ****	http// www.primariadej.ro
25. ****	http// www.ropedia.ro
26. ****	http// www.salina.ro
27. ****	http// www.salinaocnadej.ro
28. ****	http://www.saltcave.us/salt_cave.html
29. ****	http// www.slanic.ro/poze
30. ****	http// www.tirguocna.ro
31. ****	http// www.turismcacica.blogspot.com
32. ****	http://www.natural-salt-lamps.com/polishsaltmines.html
33. ****	http// www. naturalmedicine.suite101.com/article.cfm/salt_cave_therapy
34. ****	http://www.revistafelicia.ro/da_Terapia_in_saline_1002310.htm

35. ****	http://www.salzwellen.at/cont/salzwellen/en_salzwellen_altauss ee.aspx
36. ****	http://www.speleoterapia.sk
37. ****	http://www.uraltourism.com/index.php
38. ****	http://www.vacantesicalatorii.ro/modules/revista/articole/articol
39. ****	http://www.worldwidehealth.com/health-article-Speleotherapy-and-Halotherapy-for-Healing-Lungs-and-Skin.html
40. ****	Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013, strategiile de dezvoltare ale Regiunilor de Dezvoltare 1 Nord – Est, 3 Sud Muntenia și 7 Centru.

A N E X E

1. Imagini din saline

2. Harta carstului din România. Amplasarea salinelor în teritoriu

Anexa nr. 1

1. Imagini din saline

Salina CACICA

Foto: G. Maiorescu

Ștrandul din incinta Salinei Cacica

Salina PRAID

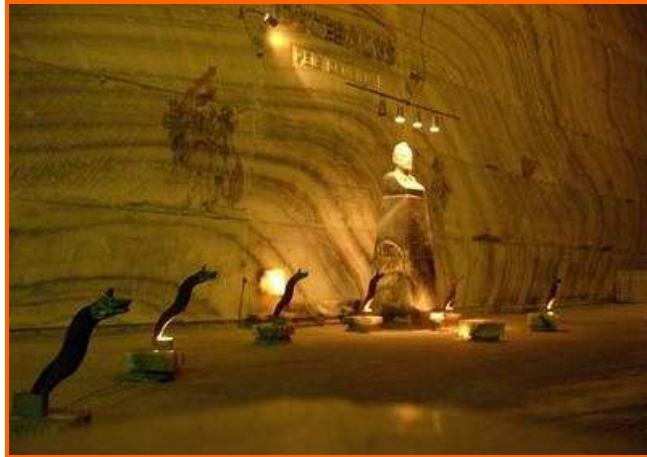
Foto: G. Maiorescu

Salina SLĂNIC PRAHOVA

Anexa nr. 2
Harta carstului din România. Amplasarea salinelor în
teritoriu

